

PAMFIL P. POLONIC

DE

CORNELIU N. MATEESCU

Au trecut cinci ani de la moartea lui Pamfil Polonic, desenator și cartograf în serviciul arheologiei.

Născut la București, ca fiu al inginerului Pamfil Polonic, creatorul cartografiei arheologice la noi¹, Pamfil Polonic a arătat de mic înclinație pentru desen. Aptitudinile și le-a dezvoltat repede, datorită tatălui său care s-a preocupat îndeaproape de copii.

PAMFIL P. POLNIC

(2 septembrie 1906—7 octombrie 1969)

Studiile le-a făcut la București: școala primară în 1914—1918; liceul în 1918—1927; facultatea în 1927—1931. Aici s-a specializat în geografie, alături de care a urmat cursuri și seminarii de istorie și arheologie.

¹ Corneliu N. Mateescu, SCIA, Artă plastică, 16, 1969, 2, p. 341.

Greutățile materiale de care s-a lovit adeseori l-au obligat să muncească de tînăr. În 1925 ocupă prin concurs un loc de desenator diurnist la Institutul geologic al României. După o întrerupere de un an (1926—1927), revine la institut unde rămîne pînă în 1938. În acest timp a ocupat diferite posturi: desenator-cartograf, subșef de birou, desenator cl. I etc. și a executat numeroase hărți și profile geologice, apărute în diferite studii publicate în Anuarul Institutului geologic al României². Și astăzi multe din lucrările sale pot fi luate ca model pentru expresivitate și claritate.

În 1929, P. Polonic împreună cu tatăl său terminaseră de desenat *Harta arheologică a Daciei* (1 : 500 000) pentru Muzeul național de antichități³. Răspunzînd chemării muzeului, în 1938 ocupă locul de desenator, ilustrat pînă la pensionare de către Dionisie Pecurariu, maestrul desenului arheologic la noi⁴. De acum, își desfășoară aproape toată activitatea la această instituție pe care n-a părăsit-o pînă la sfîrșitul său. La început a lucrat de toate: desene după obiecte arheologice descoperite prin săpături, planuri, hărți, apărute în Dacia. *Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie*, 7—8, 1941; 9—10, 1945; 11—12, 1948 și în diferite publicații de arheologie.

După 1949, activitatea arheologică luînd o extindere necunoscută pînă atunci, s-a creat la muzeu un cabinet de desen condus de P. Polonic unde s-a strîns un buchet de talente. D. Pecurariu, readus la muzeu, se ocupă de partea artistică, iar P. Polonic, de cea cartografică, participînd și la lucrările topografice de pe teren. Din 1955, acestea au fost încredințate lui D.—E. Mironescu. În afară de revistele muzeului (devenit mai tîrziu Institutul de arheologie): *Studii și cercetări de istorie veche*; *Materiale și cercetări arheologice*; *Dacia*. *Revue d'archéologie et d'histoire ancienne, nouvelle série*; *Studii și cercetări de numismatică*, apar numeroase publicații monografice (Biblioteca de arheologie), în care majoritatea lucrărilor de cartografie se datorește lui P. Polonic. O mențiune deosebită se impune și pentru cele din diferite manuale de geografie sau tratate. Semnate sau nesemnate, toate lucrările sale, impresionant de multe, se deosebesc printr-un stil personal, exactitate, acuratețe. Stilul Polonic caută înainte de toate claritatea; pentru aceasta ajunge fie la simplificări ingenioase ale elementelor cadrului geografic sau geologic, fie la adoptarea unei scrieri diferențiate căutînd să evidențieze ideea exprimată de text. Din 1959, lucrările sale încep să apară și în publicații de arheologie din străinătate.

De o modestie și corectitudine rar întîlnite, Pamfil Polonic și-a consacrat viața artei și muncii sale. Meritele lui sînt astăzi pe deplin recunoscute.

² Ca exemplu, cităm: Al. Codarcea, *Anuarul Institutului geologic al României*, 20, 1940, p. 1—74; Șt. Ghika-Budești, în același volum, p. 175—220.

³ Expusă într-una din sălile muzeului aproape un sfert de secol, unde putea fi cercetată de oricine (I. Andrieșescu, *RPAN*, 2—4, 1940, p. 26—27).

⁴ Corneliu N. Mateescu, *SCIA, Artă plastică*, 17, 1970, 2, p. 281.